

Taşıt Tanıma Birimi Takılması Zorunluluğunda Uyar

Akaryakıt istasyonları ve taşıt sahipleri için UTTS ve TTB belgelerin teknik şartlara uygun olmaması durumunda bile giderlerin kabulü sağlanmalı, uygulamada aksaklıklara dikkat edilmeli.

26 Eylül 2024 tarihli [Ekonomi](#) Gazetesi'nde yayınlanan "Akaryakıt Alan Taşıtlara Taşıt Tanıma Birimi Takılması Zorunluluğu" başlıklı yazımızda açıklandığı üzere; Hazine ve Maliye Bakanlığı'na hazırlanan ve 24/3/2021 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan **Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 527)** ile; akaryakıt piyasasında rekabet eşitliğinin sağlanması ve kayıt dışı ekonomi ile etkin bir şekilde mücadele edilmesi amacıyla, daha önce akaryakıt pompalarına bağlanma mecburiyeti getirilen ödeme kaydedici cihazların, elektronik ortamda anlık veri aktarımı yapabilen, güvenlik seviyesi yükseltilmiş ve belirlenen diğer teknik özellikleri taşıyan yeni nesil akaryakıt pompa ödeme kaydedici cihazlar ile değiştirilmesine yönelik usul ve esaslar belirlenmişti.

Daha sonra ise, 5 Ekim 2023 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan "**Ulusal Taşıt Tanıma Sistemi Uygulama Genel Tebliği (Sıra No: 1)**" ile söz konusu düzenleme ve çalışmaların devamı mahiyetinde olmak üzere;

- Akaryakıt istasyonlarında **Ulusal Taşıt Tanıma Sistemi (UTTS)** kurulması zorunluluğu getirilmesi,
- Akaryakıt istasyonlarında yapılan **akaryakıt** (*benzin, motorin, LPG, doğalgaz ve benzeri ürünler*) satışlarında plaka bilgisinin söz konusu sistem kullanılarak yeni nesil akaryakıt pompa ödeme kaydedici cihazlara otomatik gönderilmesine ilişkin teknik özelliklerin belirlenmesi,
- Bahse konu sisteme ilişkin uygulamaların Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğünce yetkilendirilen firmalar tarafından mükelleflerin ve nihai tüketicilerin kullanımına sunulması,
- Sistem kapsamında bilgi paylaşılması

ile uygulamaya ilişkin diğer usul ve esaslar belirlenmişti.

Bu kapsamda, **akaryakıt istasyonlarında** (*taşıtlara perakende olarak akaryakıt satışı yapan*) **UTTS'nin kurulması zorunlu tutulmuştu.**

Keza, anılan Tebliğ ile UTTS kapsamında yapılan akaryakıt satışlarında düzenlenecek belgelerin nasıl olması gerektiği de belirlenmiş ve buna uygun düzenlenmeyen belgelerin Vergi Usul Kanunu'nun 227'nci maddesine istinaden vergi kanunları bakımından hiç düzenlenmemiş sayılacağı ve tebliğde belirlenen usul ve esaslara aykırı hareket eden veya belirlenen sürelerde öngörülen yükümlülükleri yerine getirmeyenler hakkında Vergi Usul Kanunu'nun ilgili ceza hükümlerinin uygulanacağı belirtilmişti.

Öte yandan, anılan tebliğle; **kiralama yoluyla edinilen veya işletmeye dâhil olan ve işte kullanılan taşıtlara 31/12/2024 tarihine kadar Taşıt Tanıma Birimi (TTB-Yakıt verilen taşıtların yakıt depo girişine monte edilebilen ve söküldüğünde tekrar kullanılamayan, taşıta ait plaka bilgisi, mükellefe ilişkin bilgiler gibi hususları hafızasında muhafaza eden birim) takılması zorunluluğu getirilmişti.**

Daha sonra, 21 Eylül 2024 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan "**Ulusal Taşıt Tanıma Sistemi Uygulama Genel Tebliği (Sıra No:1)'Nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sıra No: 2)**" ile TTB takılması ile ilgili ilave zorunluluklar getirilmişti. Anılan Tebliğ düzenlemesine göre;

DİYARBAKIR SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER ODASI

- 1/7/2025 tarihinden itibaren ilk defa iktisap edilen 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (II) sayılı listedeki mallardan kayıt ve tescile tabi olan taşıtlara kayıt ve tescil işlemini takip eden bir ay içerisinde,

- Kiralama yoluyla edinilen veya işletmeye dâhil olan ve işte kullanılan taşıtlar dışında olup, **taşıt tanıma sistemi kullanan diğer taşıtlara** ise 30/6/2025 tarihine kadar

TTB takılması zorunluluğu getirilmişti.

30/4/2025 tarihinde yayımlanan duyuru ile konuya ilişkin **zorunluluk tarihleri;**

- **Akaryakıt istasyonu işleten mükelleflere ilişkin** işlemler (başvuru, kayıt, taktırma/montaj ve kullanım) yönünden 2/6/2025 (benzin veya motorin dışındaki bir yakıt türünün tedarik edilmesi için kullanılan pompa ünitelerinde kullanılacak TTO'ları 31/12/2025 tarihine),

- **Taşıt sahiplerine ilişkin** başvuru ve kayıt işlemleri yönünden 2/6/2025, diğer işlemler (taktırma/montaj ve kullanım) yönünden 30/6/2025 (birden fazla ya da benzin veya motorin dışındaki bir yakıt türüyle çalışan taşıtlarda benzin veya motorin dışındaki yakıt türüne ilişkin depo için 31/12/2025 tarihine),

tarihine uzatılmıştı.

Bu kez, Gelir İdaresi Başkanlığı'nın internet sitesinde yapılan duyuru ile

UTTS uygulamasına ilişkin işlemlerin tamamlanması amacıyla tanınmış olan sürenin, **akaryakıt istasyonları için 2/6/2025 tarihinde, taşıt sahipleri için 30/6/2025 tarihinde** sona erdiği hatırlatılarak, UTTS kapsamında yapılan akaryakıt satışlarında, taşıtın plakasına ilişkin bilgilerin sistem kapsamında yeni nesil pompa ödeme kaydedici cihaza otomatik olarak iletilmesi ve ÖKC Fişinin, detayları Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından ynokc.gib.gov.tr adresinde yayımlanan teknik kılavuzla belirlenen, UTTS kapsamında düzenlendiğini gösteren bilgiyi ihtiva edecek şekilde düzenlenmesinin öngörüldüğü, TTB takılma zorunluluğu getirilen taşıtlar için, **UTTS kapsamında düzenlenmeyen belgelerin**, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 227'nci maddesine istinaden vergi kanunları bakımından **hiç düzenlenmemiş sayılacağına** dikkat çekilmiştir.

Kanımızca, "Vergilendirmede vergiyi doğuran olay ve bu olaya ilişkin muamelelerin gerçek mahiyeti esastır" kanun hükmü gereğince, belgelendirme işleminin yukarıda belirtilen koşulları taşıyamayan belgelerle yapılması halinde de düzenlenen belgeler hiç düzenlenmemiş sayılmamalı ve yapılan giderlerin kabul edilmesi sağlanmalıdır. Nitekim; uygulamanın ilk dönemlerinde akaryakıt istasyonlarında her pompada aranan koşullar bulunamamakta, akaryakıt alımlarında beklemek durumunda kalılabilmekte ya da aranan koşullara uygun pompa sağlıklı çalışmayabilmektedir. Zaten işte kullanılan binek otomobillerinin giderlerinde yüzde 30'unun kanunen kabul edilmemesine ilişkin kısıtlamalar mevcut olup, uygulamada yaşanabilecek aksaklıklara bağlı olarak akaryakıt alımında düzenlenen belgeleri hiç düzenlenmemiş saymak ağır bir yaptırım niteliği taşımaktadır. Bu nedenle, belge düzeni ile ilgili düzenlemelerin gözden geçirilmesinde fayda vardır.

(Kaynak: Akif Akarca, Dr.Mehmet Şafak / Ekonomim.com | 14.08.2025)